ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Frank Bold Society, z.s.**, se sídlem Údolní 33, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo průmyslu a obchodu**, se sídlem Na Františku 32, Praha 1, zast. JUDr. Richardem Gürlichem, Ph.D., advokátem se sídlem Politických vězňů 19, Praha 1, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Sev.en EC, a.s.**, se sídlem K Elektrárně 227, Chvaletice, zast. JUDr. Petrem Zákouckým, LL.M., advokátem se sídlem Jungmannova 24, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu ze dne 15. 6. 2016, čj. MPO 23617/16/10200/0100, PID MIPOX020XX8U, a ze dne 15. 6. 2016, čj. MPO 23617/16/10200/0100, PID MIPOX020XXE0, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 9. 2016, čj. 6 A 130/2016-91,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Osoba zúčastněná na řízení a žalovaný **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhal přezkoumání a zrušení výše uvedených rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu.

Městský soud řízení pro nezaplacení soudního poplatku usnesením ze dne 17. 8. 2016, čj. 6 A 130/2016-46, zastavil. Toto usnesení nabylo právní moci dne 18. 8. 2016. Následně městský soud zjistil, že téhož dne žalobce soudní poplatek uhradil. Městský soud proto postupoval podle § 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) a usnesení o zastavení řízení zrušil.

II. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a žalobce, replika stěžovatelky a duplika žalobce

[2] Proti usnesení městského soudu o zrušení usnesení, kterým bylo řízení zastaveno, podala osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost co do obsahu opřenou o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[3] Stěžovatelka se nejprve vyjádřila k přípustnosti kasační stížnosti. Uvedla, že usnesení o zrušení usnesení o zastavení řízení nelze považovat za rozhodnutí, které upravuje pouze vedení řízení. Takové usnesení totiž upravuje otázku, zda bude v řízení pokračováno či nikoliv, a proto má zásadní a bezprostřední vliv na skutečnost, zda může dojít k vydání samotného meritorního rozhodnutí. Poučení v napadeném usnesení bylo chybné a kasační stížnost proti tomuto usnesení je přípustná.

[4] K věci samé stěžovatelka namítla, že usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci konkrétním okamžikem, kdy bylo doručeno poslednímu z účastníků řízení. Tímto posledním účastníkem byl žalobce. Usnesení o zastavení řízení mu bylo doručeno prostřednictvím informačního systému datových schránek dne 18. 8. 2016 v 8 hodin 19 minut 9 vteřin a v tento okamžik nabylo právní moci. Pro naplnění zákonných podmínek ke zrušení usnesení o zastavení řízení by tak musel být soudní poplatek v souzené věci připsán na účet soudu do 8 hodin 19 minut a 9 vteřin dopoledne dne 18. 8. 2016. Městský soud se okamžikem zaplacení soudního poplatku vůbec nezabýval a napadené usnesení založil toliko na skutečnosti, že k doručení usnesení o zastavení řízení a k zaplacení soudního poplatku došlo ve stejný den. Stěžovatelka také namítla, že judikatura pocházející z doby před zavedením informačního systému datových schránek není na souzený případ aplikovatelná. Je-li znám přesný okamžik doručení posledními účastníkovi řízení, není důvod aplikovat právní fikci, podle které rozhodnutí nabývá právní moci teprve uplynutím posledního okamžiku dne, v němž bylo doručeno. Městský soud navíc rezignoval na zjištění relevantního skutkového stavu, přestože stěžovatelka navrhla provedení řady důkazů.

[5] Stěžovatelka dále namítla, že z odůvodnění napadeného usnesení není patrné, na čem soud založil závěr o včasném zaplacení soudního poplatku. Městský soud se také nevypořádal s argumenty, které stěžovatelka uvedla ve vyjádření, ani s tím, proč nepovažoval za nutné provádět žádný z navržených důkazů. Uvedené činí napadené usnesení nepřezkoumatelným.

[6] Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační stížnost proti napadenému usnesení považuje za přípustnou. Podle žalovaného nabylo usnesení o zastavení řízení právní moci dne 18. 8. 2016 v 8 hodin 19 minut a 9 vteřin. Aby mohl městský soud usnesení o zastavení řízení zrušit, muselo by k zaplacení soudní poplatku dojít před tímto okamžikem. Zda tomu tak bylo, městský soud nezkoumal a tento postup neodůvodnil. Podle žalovaného se soud nemohl řídit judikaturou, podle které se soudní poplatek považuje na včas uhrazený, dojde-li k jeho zaplacení ve stejný den, kdy usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci. Při doručování prostřednictvím systému datových schránek, totiž lze zjistit přesný okamžik doručení. Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost řádně projednal a poté jí napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační stížnost považuje za nepřípustnou. Žalobce nesouhlasí s kasační námitkou, podle které je při doručování prostřednictvím systému datových schránek potřeba zkoumat přesný okamžik doručení a nepostačí, když je soudní poplatek zaplacen a usnesení doručeno ve stejný den. Zavedení datových schránek se do stanovení právní moci nijak nepromítlo. Žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[9] Stěžovatelka v replice k vyjádření žalobce popřela správnost žalobcova závěru, podle kterého se zavedení datových schránek do lhůt pro zaplacení soudního poplatku nijak nepromítlo, setrvala na svém dříve vyjádřeném názoru a popřela, že by výkladem zákona prezentovaným v kasační stížnosti byla zkrácena žalobcova práva. Žalobce v duplice uvedl, že trvá na své dosavadní argumentaci.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

III.A K přípustnosti kasační stížnosti

[10] Městský soud v poučení, které bylo součástí napadeného usnesení, uvedl, s odkazem na ustanovení § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s., že proti němu není kasační stížnost přípustná.

[11] Judikatura Nejvyššího správního soudu definuje rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení, v zásadě jako usnesení vydaná v průběhu řízení, která nemají vliv na rozhodnutí o věci samé (srov. např. usnesení ze dne 25. 8. 2010, čj. 3 Ans 13/2010-109, ze dne 8. 2. 2012, čj. 1 As 13/2012-12). Odnětí možnosti napadnout takové rozhodnutí kasační stížností nemůže stěžovatele zkracovat v jeho právech účastníka řízení. Naproti tomu pro případ, kdy je původně zastavené řízení znovu „oživeno“, musí účastníkům řízení zůstat zachována možnost proti tomuto „oživení“ brojit. Popsané má totiž zásadní vliv na rozhodnutí o věci samé a podstatným způsobem zasahuje do práv účastníků řízení – určuje, zda bude řízení vedeno nebo zda zůstane zastaveno bez meritorního přezkumu. Nelze totiž vyloučit vydání usnesení rušícího podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích usnesení o zastavení řízení, aniž by k tomu byly dány zákonem předvídané důvody (soudní poplatek nebyl vůbec zaplacen nebo byl zaplacen až po nabytí právní moci usnesení, jímž bylo řízení zastaveno). Nepřipustit kasační stížnost proti takovému zjevně chybnému rozhodnutí soudu by v důsledcích znamenalo nutnost vedení řízení, které pro nedostatek podmínky vůbec nemělo proběhnout a hledání nápravy absurdně až po jeho

skončení, a to dokonce i pokud by si rozhodující soud dodatečně svůj chybný postup uvědomil. Stejně absurdní by ale byl i názor, že takovýmto usnesením není krajský soud s odkazem na § 55 odst. 2 s. ř. s. vázán, takže jej může sám rušit, znovu vydávat a případně znovu rušit; procesní chaos tím vzniklý zřetelně by byl v rozporu s pravidly spravedlivého soudního řízení. Usnesení, kterým bylo zrušeno usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, proto nelze považovat za rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení. Proti takovému usnesení je kasační stížnost přípustná a Nejvyšší správní soud je povinen se jí (při splnění dalších zákonných předpokladů) meritorně zabývat. Tento závěr nemůže změnit ani nesprávné poučení soudu o nepřípustnosti kasační stížnosti.

III.B K důvodnosti kasační stížnosti

[12] Poté, co konstatoval přípustnost kasační stížnosti, nenalezl Nejvyšší správní soud žádné formální vady či překážky její projednatelnosti, a proto přezkoumal jí napadené usnesení městského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.].

[13] Ke stěžejní kasační námitce, spočívající v posouzení, kdy usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci, Nejvyšší správní soud uvádí, že již v rozsudku ze dne 17. 4. 2008, čj. 5 Afs 1/2007-172, publ. pod č. 2328/2011 Sb. NSS, uvedl: „*Ze všech uvedených okolností pro interpretaci § 54 odst. 5 s. ř. s. vyplývá jednoznačný závěr. Slova zákona ‚rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci' je nutno vyložit tak, že doručení rozhodnutí účastníkům řízení (u usnesení je nutno přihlédnout ke zvláštnostem stanoveným v § 55 s. ř. s.) je předpokladem nabytí právní moci, nikoli však jeho přesným časovým určením (závaznosti, potažmo mnohdy i vykonatelnosti). Z hlediska právní jistoty subjektů, pro které je dotčené rozhodnutí závazné, je však přesto nutno určit přesný okamžik nabytí právní moci zcela jednoznačně. Jelikož tak nelze učinit stanovením okamžiku doručení rozhodnutí, je s ohledem na výše uvedený výklad možno spolehlivě dovodit, že právní moci nabývá rozhodnutí teprve uplynutím posledního okamžiku dne, v němž bylo doručeno. Pouze tak se lze vyhnout shora popsaným absurdním situacím, kdy by docházelo ke vzniku či zániku práv a povinností zpětně, a to aniž by o nich dotčený subjekt vůbec věděl. Výkladem, že rozhodnutí nabývá právní moci až ke konci dne doručení, lze jednoznačně určit, odkdy právo či povinnost vzniká či zaniká. Použitím uvedeného výkladu na případ placení soudního poplatku podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích dospěl tedy soud k závěru, že poslední den pro zaplacení poplatku je den, kdy bylo usnesení o zastavení řízení doručeno. Účinky usnesení může tedy účastník zvrátit tím, že by kdykoli během téhož dne soudní poplatek zaplatil. Posledním okamžikem tohoto dne usnesení o zastavení řízení nabývá právní moci, stane se tedy závazným a nezměnitelným, resp. nezvratitelným a poplatková povinnost zanikne. Takový výklad také beze zbytku splňuje hypotézu § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, neboť poplatek, je-li zaplacen do konce dne, v němž bylo usnesení doručeno, je zaplacen ‚dříve, než nabylo právní moci'.*"

[14] Přestože byl citovaný rozsudek vydán před nabytím účinnosti zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, neznamená to, že by se stal nepoužitelným. Naopak Nejvyšší správní soud v mnoha svých pozdějších rozhodnutích dovodil, že výklad vymezený v uvedeném rozsudku je relevantní i za

současné právní úpravy. Přestože tedy v době doručování do datových schránek lze objektivně zjistit přesný čas doručení písemnosti (s přesností na minuty i sekundy), zůstala účastníkům řízení zachována možnost uhradit soudní poplatek ještě v den, kdy jim bylo doručeno usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Ani v nynější věci nemá Nejvyšší správní soud důvod se od této konstantní judikatury odchylovat a v podrobnostech na ni proto odkazuje (srov. k tomu například rozsudek ze dne 16. 7. 2015, čj. 9 As 116/2015-21, a judikaturu v něm citovanou). Obdobně lze odkázat i na judikaturu Ústavního soudu, ze které citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu vychází (k tomu srov. zejména odst. 17. nálezu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07, publ. pod č. N 193/47 SbNU 539).

[15] Ze spisu městského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku bylo všem účastníkům řízení doručeno dne 18. 8. 2016. Téhož dne byl soudní poplatek v předepsané výši připsán na účet městského soudu. Městský soud proto správně postupoval podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích a usnesení o zastavení řízení zrušil. Nebylo důvodu, aby městský soud prováděl navržené důkazy, neboť pro zrušení usnesení o zastavení řízení plně postačovalo zjištění, že soudní poplatek byl na účet soudu připsán ve stejný den, v němž nabylo právní moci usnesení o zastavení řízení.

[16] Městský soud v napadeném usnesení uvedl, že *„následně bylo zjištěno, že téhož dne, tj. 18. 8. 2016, žalobce soudní poplatek na účet Městského soudu uhradil složením příslušné částky (8 000 Kč) na pokladně České národní banky.“* Námitka, podle které z odůvodnění napadeného usnesení není patrné, na čem soud založil závěr o včasném zaplacení soudního poplatku, proto není důvodná. Městský soud přezkoumatelným způsobem vysvětlil, proč usnesení o zastavení řízení zrušil.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[18] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka a žalovaný neměli ve věci úspěch, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci v řízení o kasační stížnosti podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 29. března 2017

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu